

Evropský rok kulturního dědictví

Dne 31. 8. 2016 předložila Evropská komise Radě návrh o vyhlášení Evropského roku kulturního dědictví. vyhlášení ERKD bylo 17. května schváleno na plénu Evropského parlamentu. Členské státy byly blíže **seznámeny s průběhem a cílem ERKD dne 25. dubna 2017 na prvním setkání národních koordinátorů** v Bruselu. Cílem této iniciativy je zvýšit obecnou informovanost obyvatel Evropy o příležitostech, jež kulturní dědictví přináší, a to zejména z hlediska mezikulturního dialogu, sociální soudržnosti jako takové a hospodářského růstu. Evropský rok má současně za cíl upozornit na problémy, jimž kulturní dědictví čelí (mezi tyto problémy patří dopad přechodu k digitalizaci, environmentální a fyzický tlak na památky a nedovolené obchodování s kulturními statky). ERKD přispěje k podpoře kulturního dědictví jako významného prvku vztahů mezi Unií a třetími zeměmi.

Konkrétní cíle ERKD jsou:

- Podpora přístupů k politikám v oblasti kulturního dědictví, které kladou důraz na člověka, jsou inkluzivní, pokrokové, integrované, udržitelné a víceoborové.
- Podpora inovativních modelů participativní správy a řízení kulturního dědictví, zapojující všechny zúčastněné strany, včetně orgánů veřejné správy, odvětví kulturního dědictví, soukromých subjektů a organizací občanské společnosti.
- Podpora diskuse, výzkumu a výměny osvědčených postupů ohledně kvality zachování, ochrany, inovativního opětovného využívání a rozvoje kulturního dědictví a ohledně soudobých zásahů do historického prostředí.
- Podpora řešení, která kulturní dědictví zpřístupňují všem, a to i pomocí digitálních prostředků, prostřednictvím odstraňování sociálních, kulturních a fyzických překážek s ohledem na osoby se zvláštními potřebami.
- Zdůraznit a vyzdvihnout pozitivní příspěvek kulturního dědictví společnosti a ekonomice prostřednictvím výzkumu a inovací, včetně posilování znalostní základny pro takový příspěvek na úrovni Unie.
- Podpora synergie mezi politikami týkajícími se kulturního dědictví a environmentálními politikami prostřednictvím zahrnutí kulturního dědictví do politik v oblasti životního prostředí, architektury a územního plánování a prostřednictvím podpory energetické účinnosti.
- Posílení strategie regionálního a místního rozvoje, jež využívají potenciálu kulturního dědictví, včetně propagace udržitelného cestovního ruchu.
- Podpora rozvoje specializovaných dovedností a zlepšování řízení a přenosu znalostí v odvětví kulturního dědictví s ohledem na důsledky přechodu k digitalizaci.
- Podpora kulturního dědictví jakožto zdroje inspirace pro současnou tvorbu a inovaci, a zdůraznění potenciálu pro vzájemné obohacení a intenzivnější vzájemné propojení mezi odvětvím kulturního dědictví a dalšími kulturními a kreativními odvětvími.
- Zvyšovat povědomí o významu kulturního dědictví Evropy prostřednictvím vzdělávání a celoživotního učení, zejména se zaměřením na děti, mládež a starší osoby, místní komunity a obtížně přístupné skupiny obyvatel.

- Zdůrazňovat potenciál spolupráce v záležitostech týkajících se kulturního dědictví umožňující navazovat silnější vazby v rámci Unie a mimo Unii a podporující mezikulturního dialog, procesy usmíření po ukončení konfliktu a předcházení konfliktům.
- Podporovat výzkum a inovace v oblasti kulturního dědictví, usnadnit přijetí a využití výsledků výzkumu všemi zúčastněnými stranami, zejména orgány veřejné správy a soukromým sektorem, a usnadnit šíření výsledků výzkumu mezi širší veřejnost.
- Podněcovat synergie mezi Unii a jejími členskými státy, včetně posilování iniciativ zaměřených na předcházení nedovolenému obchodování s kulturními statky.
- Vyzdvihovat v průběhu roku 2018 významné události, jež mají symbolický význam pro dějiny a kulturní dědictví Evropy.

Cílů ERKD by se mělo dosáhnout pomocí informačních a propagačních kampaní, akcí a iniciativ na mezinárodní, národní, regionální a místní úrovni.

Evropská Komise potvrdila **finanční krytí ve výši 8 milionů EUR** ze stávajících programů EU. Na rok 2017 byla vyčleněna částka ve výši 1 milionu EUR za účelem financování přípravy, organizace a propagace. V rámci **programu Kreativní Evropa** budou k dispozici 3 miliony EUR. Výzvy k podání žádostí o dotace v rámci Kreativní Evropy budou zveřejněny ve čtvrtém čtvrtletí roku 2017, výsledky budou známy ve druhém čtvrtletí roku 2018. Zbývající 4 miliony EUR budou nabídnuty úpravou priorit v rámci **dalších evropských podpůrných programů, jakým je například Erasmus+, COSME, Horizont 2020, dále evropské strukturální a investiční fondy.**

Evropská komise informovala národní koordinátory o 10 evropských iniciativách sjednocených pod 4 hlavní cíle obsahově spadající pod ERKD:

1. Angažovanost

- Sdílení evropských kulturních hodnot a podpora myšlenky společného kulturního dědictví
- Kulturní dědictví do škol - informovat a vzdělávat od útlého věku
- Mladí lidé a kulturní dědictví, angažovanost mladé generace

2. Hodnota

- Hledání nových způsobů využívání kulturního dědictví
- Turismus a kulturní dědictví – propagace a podpora trvale udržitelného cestovního ruchu

3. Ochrana

- Ochrana kulturního dědictví – stanovení standardů kvality pro ochranu památek
- Ohrožené kulturní dědictví – boj proti nelegálnímu obchodování s kulturními statky a snížení rizika jejich poškozování

4. Inovace

- Vzdělávání v oblasti kulturního dědictví – podpora vzdělávání tradičních a nových profesí
- Kulturní dědictví pro každého – podpora spoluúčasti a společenského zapojení
- Věda v oblasti kulturního dědictví – využití výzkumu, inovace, vědy a technologie k ochraně a uchování kulturního dědictví

Evropská komise vyzvala členské státy k **aktivnímu zapojení** do této evropské iniciativy na lokální, regionální, národní a mezinárodní úrovni, k organizaci projektů a akcí, které podpoří

myšlenku evropské sounáležitosti a uvědomění si společných základů, na kterých stojí naše současná evropská civilizace. Zdůraznila důležitost aktivní spolupráce na mezinárodním poli. Velký význam spatřuje v obecném vzdělávání lidí v oblasti kulturního dědictví, důraz klade na formování dětí a mládeže, na šíření evropských myšlenek. Pod pojem kulturní dědictví zahrnuje hmotné, nehmotné a digitální. Vyzývá členské státy k aktivní spolupráci.

Evropský rok kulturního dědictví zahrnuje veškeré oblasti kultury.

Další setkání národních koordinátorů je plánováno na září 2017. Oficiální komunikační a informační kampaň plánuje Evropská komise spustit v druhé polovině roku 2017.

Evropská komise oslovila asi 35 vládních a nevládních kulturních organizací (mezi kterými je například UNESCO, EUNIC, ICOMOS, Europa Nostra, European Museum Forum, European Cultural Tourism Network, NEMO, CIVILSCAPE, atd.) s výzvou o zapojení se do ERKD.

Národním koordinátorem ERKD byla jmenována Mgr. Magdalena Fantová (magdalena.fantova@mkcr.cz, tel: 257 085 530), která vám je k dispozici k případným dotazům či připomínkám.